

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Alt atac.

Sibiu, 3 Iunie n.

Am înregistrat în numărul trecut atacurile îndreptate din partea unei gazete maghiare din provincă în contra sinoadelor bisericești noastre, din motivul, că au culez să iee poziție în contra legii școlare a contelui Apponyi, iar de astădată avem neplăcutul rol să înregistrăm alt atac, mult mai vehement, îndreptat în contra Arhierilor nostri, din motivul, că au executat ceea ce au hotărât sinoadele, au recurs la bunătaea și înțelepciunea Monarhului, rugându-l să nu sancționeze legea nouă școlară.

Acest nou atac ne atinge cu atât mai neplăcut, cu cât știm, că pe lângă aceea, că e cu totul neîndreptățit, se face prin coloanele unei gazete maghiare, despre care toată lumea știe, că stă în raporturi foarte intime cu guvernul, prin coloanele ziarului „Budapesti Hirlap”.

Ziarul numit se năpustește cu asprime în numărul de Joi asupra Arhierilor nostri, și pentru adresa trimisă Coroanei îi face vinovați de atentat săvârșit în contra constituției țării și în contra unității statului, atentat izvorât din lipsă de „sentiment constituțional”.

Publicăm mai la vale articolul în întregime. Din cuprinsul său cetitorii vor vedea, cum scriitorul articolului face agitatori și pe Arhierii nostri, spunându-le:

„Aceece au făcut Prelații bisericești gr. ort. române, și ceilalți factori, până acum, și fac acum, în contra cunoscutului proiect de lege, acceptat deja din partea parlamentului, nu e alta, decât căutare de material pe seama agitațiilor naționaliste, cari au scopul, ca prin mijloace bisericești și isolate de limbă, Românii din Ungaria să fie susținuți în situația lor de neam deosebit”.

Apoi, dupăce neagă, că cultura națională română ar avea altundeva îndreptățire decât numai în România, și susține teza greșită, că în Ungaria numai cultura maghiară poate să existe, îi mai face și trădători de patrie pe Arhierii nostri. Și pentruce? Pentrucă nu numai vorbesc românește, ci și simțesc românește, și se îngrijesc, ca credincioșii lor să-și primească cultura trebuincioasă în limba lor națională!

Dacă și aceasta e tradare de patrie, atunci stăm rău detot, pentrucă țara e plină de astfel de criminali, dupăce toate naționalitățile și toate confesiunile fac același lucru.

Ziarul din vorbă mai neagă apoi orice îndreptățire a bisericești noastre de a-și educa credincioșii în spirit bisericesc, religios-moral, și e indignat, că s'au aflat Prelați, cari s'au pus în contra voinței dietei și a casei magnaților, și au alergat la celalalt factor constituțional, la Regele, ca să-l înduplece să se pună și el în contradicție cu parlamentul și să spargă armonia dintre factorii constituționali; și crede, că Arhierii nostri știu bine, că rugarea nu li-se va împlini, Monarhul nu va denega sancționarea legii, și nici n'au făcut ei aceea ce au făcut pentru ajungerea acestui scop, ci pentru a da nou material de agitație, pe care îl vor prelucra apoi foile din străinătate și agitatorii naționaliști, explicând poporului primejeia cu care îi este amenințată biserica și religiunea!

Și așa mai departe. Cetiți articolul întreg, și vă minunați de îndrăzneala și asprimea vorbelor cuprinse în el.

A răspunde la toate cuvintele aspre cuprinse în acest articol ar fi firește lucru de prisos. Prea suntem obicinuți și de altcum cu atacurile de asemenea cuprins și natură. Un singur lucru însă ținem totuși de necesar să-l lămurim.

Se fac învinovățiri Arhierilor

nostri, fără a se ști și fără a se ține în vedere, că Arhierii bisericești noastre nu sunt ai lor, ci ai bisericești, ai credincioșilor, dela cari au mitra și cărja. Nu sunt deci stăpâni nici pe voința lor, ci voința lor e dictată de voința credincioșilor, cari formează biserica vie. Aceeace au făcut Arhierii nostri a fost deci voința și dorința întregii bisericești cărmuită de ei, și ei n'au făcut alta decât au dat formă pozitivă acestei dorințe.

Incolo să nu ni-se iee în nume de rău, că ne apărăm școala și autonomia bisericești, câștigată cu multă sudoare și jertfă, așa cum putem și cum ne dictează mintea noastră proprie, pentrucă datorință avem să o facem aceasta. Istoria lumii vorbește cu mândrie și cu laudă numai despre acelea popoare din trecut, cari și-au apărut cu energie și tenacitate neamul și legea, și în privința aceasta și despre strămoșii nostri spune vorbe de laudă, făcând constatarea, că „luptau mai mult pentru limbă decât pentru viață”, iar despre popoarele ticăloșite, cari și-au pus singure capul sub ghilotină, vorbește istoria cu dispreț. Nu vrem să fim numărați între acestea din urmă, ci vrem să fim urmași vrednici ai strămoșilor nostri, și de aceea, mai bucuroși ne dăm și noi viața, dacă ni-se va cere, decât limba și legea. Oricât de mult să ne dojenească și amenințe deci domnia dela „Budapesti Hirlap”, — și poate că și dela alte foi maghiare, — noi ținem, că a ne apăra individualitatea etnică și cultura națională, a ne apăra școala și biserica, e vârtute înaltă, vrednică de laudă, iar nu tradare de patrie. Și noi vom continua se propagăm această vârtute: purtarea luptei pe terenele legale pentru conservarea limbei și a legii strămoșești, știind bine, că orice popor numai prin luptele purtate pentru conservarea și înaintarea sa — trăiește. Și noi, Românii, viață vrem, viață națională, prin biserica națio-

nală și școală confesională, pe baza drepturilor garantate în legi pozitive, viață vrem, fără a voi, ori a dori moartea nimănu.

„Adresa Arhierilor gr. ort. români”.

Sub titlul acesta a apărut în „Budapesti Hirlap” articolul cu care ne ocupăm la loc de frunte și care în întregime e următorul:

„... Știrea aceasta (despre înaintarea adresei) e de o însemnătate cu mult mai mare, decât să nu ne ocupăm cu ea mai din adins, fiindcă ea respiră lumină asupra modului de gândire a bisericești gr. ort. române, asupra lipsei de sentiment constituțional și asupra năsuințelor, în ale căror serviciu se află această biserică, în frunte cu episcopii și cu întreaga ei organizație.

Fiecare credincios adevărat al statului ungar și al constituției se va scandaliza și revolta primind știrea, că există în Ungaria biserică, care în loc de a se ocupa cu dezvoltarea credinței, cu promovarea fericirii sufletești a credincioșilor ei, cu un cuvânt, cu scopuri, cari privesc lumea ceealaltă: își ține de prima și principala datorință să iee poziție în contra constituției și în contra unității statului și să-și consume forțele în serviciul politicii de rassă.

Pentrucă aceeace au făcut până acum și fac acum, Arhierii bisericești gr. ort. române și ceilalți factori, în contra proiectului de lege din chestiune, primit deja din partea parlamentului, nu e altă, decât căutare de material pentru agitația naționalistă, care are de scop conservarea Românilor din Ungaria, cu mijloace bisericești, prin isolate de limbă, în starea lor separată de rassă.

Adresa vorbește de cultură națională română, pe care proiectul de lege vrea să o nimicească. Dar oare are îndreptățire cultura națională română altundeva decât în România? Și dacă are, poate fi chemată biserica gr. ort. română să o apere, lăscă și desvolte, biserica, ai cărei Arhierii sunt membri ai casei magnaților

FOIȘOARĂ.

Mormântul lui Arpad.

Când au descălecat Maghiarii pe acest pământ, pentru a-și crea o nouă patrie, n'aveau oameni cunosători de carte. Serisul și cetitul era lucru cam necunoscut pentru ei, ca pentru toate popoarele nomade și războinice de pe vremea aceea. Cunoștința de carte nici mai târziu nu a făcut prea mari cuceriri printre Maghiari, pentrucă știm, că la anul 1491, când regele maghiar Vladislav II. a legat pace cu împăratul Frideric III., unul din împăterniciții regelui, voevodul Ardealului, *Báthory István*, n'a putut se subscrie contractul de pace, fiindcă nu știa se scrie, ci la subscris nepotul său de frate, cu clausula următoare: „Eu, *Báthory György*, pentru fratele tatălui meu, voevodul *Báthory István*, care nu știe se scrie, întăresc cu subscrierea mâinei mele proprii”. Va să zică și în suta a cincea de ani dela formarea regatului ungar se aflau chiar între mai marii țării oameni, cari nu știau cetli și scrie. Iar la început, când au venit aici, nu știa poate nime din ei.

Cunoscătorii de carte erau, după întemeierea regatului, preoții aduși de re-

gele Stefan de prin diferite țări, pentruca să propage creștinismul printre Unguri și se lătească cultura, învățându-i a cetli și a scrie.

Acesta e motivul, că despre începuturile neamului unguresc nu se găsec însemnări rămase dela cei din trecutul sen îndepărtat. N'avea cine să le facă. Ungurii nu știau să le facă, iar străinii, cu cari ajungeau Maghiarii în atingere, însemnau numai aceeace era de interes pentru ei. Nici preoții cei mulți aduși în țară de regele Stefan nu și-au făcut datorința în privința aceasta, și cu drept cuvânt le face *Décsey Samuel* imputare în cartea sa despre coroana sfântului Stefan, că n'au făcut însemnări despre nimica pe seama posterității. „Sigur, că ei au avut și capacitatea și posibilitatea de a nota toate schimbările interne și externe, — scrie acest *Décsey Samuel*. Ei au așternut în secolul al zecelea primul fundament al legii creștinești în sinul națiunii maghiare și au văzut cu ochii proprii și au experimentat mișcările din patria noastră. Ei au cunoscut bine toate secretele regilor nostri, pentrucă erau consiliari intimi ai regilor și purtau oficiile cele mai însemnate civile. Cu toate acestea, durere, nici un semn de amintire n'au lăsat, cum s'ar fi cerut dela prevederea unor buni patrioți, n'au scris nimica, ci întreaga lor minte și întreaga lor putere au consacrat-o adunării

de avere. Putem cu tot dreptul să fim supărați pe ei și să-i acuzăm de nerecunoștință față de patrie.”)

Dar nici dupăce a început a se lăți scrisul și cetitul printre Maghiari, însemnări pe seama posterității nu s'au făcut din partea lor. Învățatul canonic din veacul al 18-lea, *Iosif Koller*, scria în cartea sa despre episcopatul catolic din Cinci-biserici, tipărită în secolul al 18-lea, că însemnările și-le făceau Maghiarii cei vechi pe table mari, și când era tabla plină de însemnări, ștergeau ce era scris pe ea, și începeau să facă alte însemnări, dupăce cele de mai înainte nu mai aveau însemnătate pentru ei. Ce lucru prețios ar fi însă pentru cei de astăzi o astfel de tablă, dacă putea să fie conservată până în zilele noastre!

Primul dintre Maghiari, care a făcut însemnări sistematice despre începuturile neamului unguresc și despre începuturile regatului ungar, a fost *Anonimus*, un notar necunoscut după nume al regelui Béla. Acesta a descris în ordine cronologică faptele Ungurilor (*Gesta Hungarorum*) într-o lucrare păstrată în manuscris, și aflată la anul 1746 în biblioteca imperială din Viena, durere, nu întreagă, ci numai

*) *Décsey Samuel*, A magyar szent koronának és az ahoz tartozó tárgyaknak története, Viena, 1792. Pag. 211.

începutul, 57 capitole, în cari se face descrierea originii Ungurilor, cucerirea Ungariei, luptele și frământările Ungurilor până la anul 955.

Fost-a acest *Anonimus*, care a scris, cum singur spune în introducere, cea dintâia cronică a Ungariei, Maghiar de origine, ori de alt neam, nu se știe și nuse poate ști dupăce numele i-a rămas necunoscut, iar lucrarea sa a fost făcută în limba latină, cea usuată pe atunci. Nici aceea nuse știe pozitiv, că sub care dintre cei patru regi, cu numele Béla, ai Ungariei, a fost notat al regelui acest *Anonimus*? După toate probabilitățile însă, a fost notat al regelui Béla II., care a domnit dela anul 1131 până la 1141.

Anonimul regelui Béla și-a scris cronică despre faptele Ungurilor mai mult pe baza tradiției, pe baza povestirilor trecute dela om la om, în cursul vremii, despre faptele vechilor Maghiari. Va fi avut poate și unele însemnări la îndemână, aflate la curtea regală, pe cari încă le-a întrebuințat, dar isvorul său principal a fost tradiția. De aci apoi unele schimbări de nume în cronică sa și unele date greșite. Pentrucă gura poporului nu poate conserva, nici date nici nume, în formă exactă. Întâmplările însăși însă, în întreaga lor extindere, le ține minte.

Din motivul, că unele nume și date sunt trecute cu greșală în cronică, Ano-

și ca atari sunt de considerat ca magnați maghiari?

Cultură națională numai una poate să fie într'un stat, și astfel în Ungaria numai și exclusiv cea — maghiară. Pentru dezvoltarea culturale naționale străine în patria noastră nu dă îndreptățire nimănui legea de naționalități, prin urmare nici bisericii gr. ort. române. Legea numai aceea ține de necesar, ca pentru succesul instrucției publice, din punctul de vedere al culturii generale și al binelui public „cetățenii patriei, de orice naționalitate, cari trăiesc în grupuri mai mari, să se poată instrui în limba lor maternă până acolo, unde începe instrucția superioară academică.” Aici se cuprinde apoi și aceea, că instrucția superioară academică are să se facă exclusiv în limba patriei. Iar ealea care duce aci, numai așa poate fi asigurată pe sama fiecărui cetățean, dacă statul se îngrijește și de aceea, ca limba oficială a statului cetățeanul de orice naționalitate să și-o însușască încă în școala populară și în școalele medii. Proiectul lui Apponyi nu face alta, decât garantează învățarea limbii maghiare și pe seama poporului de limbă română, fără ca să sisteze propunerea în școala populară în limba maternă și fără a face imposibilă lățirea artelor și a științei în limba română.

Dar lățirea artelor și a științei în limba română încă nu e cultură națională română. Pentru că caracterul culturii îl dă, nu numai limba, ci și direcția, spiritul, cuprinsul. Au fost doar zile, în cari lățirea culturale naționale maghiare s'a făcut în limba latină.

De ce dar Arhieriei gr. ort. române se duc înaintea Maiestății Sale apostolice ca luptători, apărători și propagatori ai culturii naționale? Aceasta nu poate să aibă decât o singură cauză, anume, că ei nu numai că vorbesc limba valahă, ci au inimă românească, cugetă cu minte românească, și pe cetățenii maghiari cu buze române vreau să-i izoleze de câtră Unguri, pentru ca cu ajutorul organizării bisericești să-i țină conservați pe seama viitoarei mari Daco-Români, ca pe unii, cari nu numai că vorbesc românește, dar și simțesc cu inimă românească și cugetă cu minte românească, și ca element străin aici, privesc la regatul român ca la patria lor!

Adresa vorbește despre drepturile omenești ale poporului român de ași educa copiii așa cum află de bine. Oare există în Ungaria popor român, care are ori ar putea să aibă, ca popor, drepturi omenești? Nu există! Locuiesc aici în număr mare cetățeni ungari cu limba maternă română, cari au, ca indivizi singuratici, drepturi omenești, pe cari drepturi omenești tocmai constituția statului ungare le garantează pe seama lor, fiind ei cetățeni ungari de stat. Și garantează pe seama lor, nu ca pe seama unui popor, ci ca pe seama singuraticilor indivizi, și dreptul, nu numai de ași folosi limba în viața par-

timului, unii dintre învățații mai scrupuloși ai vremilor nouă, au declarat de neautentic pe Anonimus, și cronica sa lipsită de orice valoare istorică.

Lucrul acesta își are însă fondul său cu mult mai adânc. Are un fond politic. Anonimul fiind adevăratul cronicar, care vorbește în mod amănunțit despre descălecarea Maghiarilor în țara aceasta, și despre popoarele aflate de ei aici, el e primul și singurul autor vechiu, care constată, că noi, Românii, am fost aici, când au venit Maghiarii, eram popor independent, cu duci proprii, organizație proprie, biserică proprie.

Cronica lui Anonimus formează deci pentru noi Românii un document istoric de cea mai mare valoare, și de aceea, istoriograful maghiar, care neagă, că noi ne-am fi aflat aici la venirea Maghiarilor și spun că abia prin suta a 12 ori 13 ne-am fi furișat pe ascuns în țară, — vreau să reducă la nula valoarea istorică a cronicii, pentru a ne lua din mână puterile și singurul argument cu care putem dovedi continuitatea elementului românesc pe pământul cucerit de legiunile romane ale împăratului Traian. (Va urma).

ticulară, ci și de a învăța în școală în limba aceasta, de a o folosi în biserică, la serviciul divin, ba pot să-și caute în limba aceasta și dreptul înaintea autorităților, și să-și rezolve afacerile la comună în limba aceasta. Dar drepturile acestea nu sunt drepturi generale omenești, ci e drept cetățenesc ungare de a folosi limba maternă în biserică, în școală, în viața comună! Nici unde pe lume statul nu încredințează, nici confesiunile, nici societățile, nici popoarele, ca să facă educarea credincioșilor, membrilor, ori copiilor lor, așa cum vor afla de bine.

Instrucția publică, cultura generală, e misiune de stat în fiecare stat cultural, și statul are să-i stabilească cadrele și mijloacele. Și dacă statul ungare permite, ca bisericile să vină statului întru ajutor pe terenul educației populare spre a jungerea scopurilor culturale, o face aceasta în presupunerea, că bisericile vor rezolva chestia amăsurat scopurilor statului.

De unde și iau dreptul deci Arhieriei bisericești gr. ort. române să facă educarea credincioșilor lor, fără considerare la scopurile statului, așa cum ei află de bine? Asta înseamnă, că și atribue dreptul de a nu învăța poporul, ci de a-l prosti, a-l feri de cultură, fiindcă ei așa află de bine. Iși atribue dreptul de a înstrăina poporul de patrie și instituțiile ei, fiind că așa află de bine. Și când se face lege, care dă statului mijloacele de a pune capăt acestei stări de lucruri, acolo unde o constată, atunci se postează la poalele tronului regal, și provocându-se la bună-tatea părinților a Regelui, roagă pe Maiestatea Sa să nu-și împlinescă datorința constituțională, să nu sancționeze legea, pe care ambele case ale parlamentului au votat-o, și care ameliorează și situația miseră a învățătorilor bisericești lor, fără îngreunarea bisericești!

Intr'adevăr, omului cu simț constituțional îi stă mintea în loc, văzându-le acestea. Arhieriei unei bisericești recipiate, prin urmare privilegiată din partea statului, membri în casa magnaților, se împotrivesc unui factor principal constituțional, pe opun voinței parlamentului, și vreau să înduplece pe celalalt factor principal, pe Regele, ca să se pună și el în contradicție cu parlamentul și se spargă armonia care domnește între factorii constituționali!

Așteaptă ei oare dela Regele să-și uite, la rugarea lor, de datorințele constituționale de domnitor și să denege sancționarea? Nicidecum. La aceasta nu se gândesc episcopii români, ci acea ce fac, o fac numai pentru a da material de agitație, pe care-l prelucra în locul lor alții, ziarele din străinătate, discutând chestia, și apoi agitatorii naționaliști, explicând poporului ce mare e primejdia care amenință biserica și prin aceasta religia sa!

Dacă n'ar fi așa, nu s'ar fi lăsat răpiți domnii episcopi să facă un astfel de pas. Nu ar lucra ei în contra voinței parlamentului, ci întreaga putere și vreme și-ar consacra-o scopului, de a lăți știința între credincioșii bisericești lor, de a-i cultiva, și cu ajutorul culturii de a-i nobilita în moravuri și a-i întări în credință, pentru ca în lumea aceasta să și poată împlini datorințele față de patrie, iar pentru viața de veci să-și asigure mântuirea sufletului. Nu văd ei, că masele mari ale credincioșilor bisericești lor cât sunt de înapoiate în toate privințele față de credincioșii altor bisericești, și nu văd, că tocmai Valahii din patrie cât sunt de înapoiați în cultură față de celelalte neamuri?

Zeu, e aici timpul să meditam, cum ar putea fi făcută biserica gr. ort. română din patrie neputincioasă de a mai fi, prin organizarea ei, cuib pe seama agitației naționaliste, cu scopuri separatiste, pentru că aducând ea religia în strânsă legătură cu naționalitatea, nu neamul și-l împărtășește de bunățile credinței, ci mijloacele credinței le întrebuințează spre a izola neamul și a agita în contra comună.

Din protopresbiterate.

— Conferința preoțească d'n tractul Celatei — de peatră. —

— 25 April v.

Un moment de bucurie, de satisfacțiune sufletească a fost ziua de 12/25 April a. c. pentru preoțimea din protopresbiteratul Cetatei de peatră, când pentru prima dată s'a întrunit în conferință.

La 9 ore s'a început celebrarea sfintei liturgii, în biserica din parohia centrală Borent, unde s'a ținut conferința, îndreptată de protopresbiterul tractului Vasile Duma, asistat de preotul George Pașca și capelanul George Ghețe, împreună fiind liturgia cu slujba părăstasului obicinuit la aceste ocazii și cu invocarea Duhului sfânt.

Imediat după terminarea acestora capelanul George Ghețe rostește predica „Despre mărturisire”, iar protopresbiterul prezintă, printr'un discurs bine întocmit și potrivit atât împrejurărilor din tract, cât și zilelor grele prin cari trece biserica noastră, deschide conferința.

Iubiților frați în Cristos!

Iarăși grăesc vouă: că dacă doi din voi se vor uni pe pământ, pentru tot lucrul ce vor cere va fi lor dela Tatăl meu, carele este în ceruri. (Ev. Mateiu c. 18 v. 19).

În această zi însemnată, când deschid prima conferință preoțească din protopresbiteratul „Cetății de peatră” în calitate de protopresbiter și conducător al vostru, iubiților mei frați: Vă salut cu toată căldura inimii mele.

Din trei părți venim, cei cari constituim acum această adunare, dar toți cu același gând intratam în această sfântă biserică în ziua de azi, ca toți din toate părțile una mărturisind, în bună înțelegere să aflăm mijloace nouă de înaintare pe calea mântuirii noastre și a turmei nouă încredințate spre păstorie, crezând tare în promisiunea Mântuitorului, că dacă doi din voi se vor uni pe pământ, pentru tot lucrul ce vor cere va fi dela Tatăl meu, carele este în ceruri.

Iubiții mei frați!

Astăzi se împlinește anul, decând am pornit din parohia mea, ca să-mi încep activitatea în aceste părți, în cari mai înainte nu umblasem niciodată și nici nu visasem vreodată, necum să fi cugetat la acest loc și la acest oficiu, cel ocup azi în acest protopresbiterat. Glasul bisericești m-a chemat. Cât de dulce este glasul mamei când chiamă pe fiul său la lucru! Putem eu oare, care atât de mult iubesc pe această dulce mamă, să nu urmez chemării ei?

Conștiința de greutatea și responsabilitatea poziției ce-mi stă înainte, precum și de slabele mele puteri, la început ezitam, temându-mă că nu voi putea satisface așteptărilor dumnezeiești și omenești. De altă parte sentimentul de stimă, venerațiune și supunere față de înalt Preasfințitul Cap al bisericești noastre, sentimentul pe care-l cultivasem dela începutul carierei mele, mă îndemna ca să urmez necondiționat glasului ce mă chema. În această agitație sufletească, rugăciuni am înălțat către Dumnezeu, rugându-mă, să-mi arate calea, pe care voi merge, și să-mi trimită vre-o pedecă, ca să nu pot ocupa acest post, decât să-l port apoi cu necinste și să fiu spre stricarea celor mai mici. Văzând că astfel e voia celui Preaînalt, ca să-l mărturisesc din un loc mai înalt, m'am rugat și mă rog cu toată căldura inimii, ca să mă încredințezească de darul său cel sfânt și să mă întărească spre a purta această slujbă, întru mărirea preasfântului său nume, trimitându-mi ajutorul său cel atotputernic, care să mă însufletească pe fapte, luminându-mi mintea prin cuvântul său.

Dumnezeu, care știe inimile tuturor, știe și propusul meu, cu care am venit aici, ca să lucrez împreună cu voi iubiții mei frați, la deșteptarea acestui popor, la întărirea în el a credinței strămoșești și la înflorirea bisericești noastre din acest protopresbiterat, având pururea în inima mea vorbele apostolului Pavel: „că drept aceea așa alerg, nu ca unul ce se îndoaie, așa mă lupt eu, nu ca unul ce bate în aer, ci mă chinuiesc trupul meu și-l pun robiei, ca nu cumva altora propovăduind insumi să mă fac netrebnic.” (I. Corinteni, cap. 9. v. 26—27).

De la alte două părți veniți voi, frații mei iubiți preoți, din tractele vechi protopresbiterale a Cetății de peatră și a Solnocului, ca să încheiem un nou protopresbiterat cu puteri unite.

Veniți unii poate cu oare cari regrete și nedumeriri în suflet, dar cu resignațiune vrednică supunându-vă voiei lui Dumnezeu și autorității bisericești noastre, toți însă cu aceiași iubire în inimă față de scumpa noastră mamă. Cât de

frumos se potrivește acestui protopresbiterat cântarea din ziua învierii Domnului: „ridică împrejur ochii tăi Sioane și vezi, că iată au venit la tine, ca niște făclii de Dumnezeu luminate, dela răsărit, dela apus și dela mare fiii tăi, întru tine binecuvântând pre Cristos în veci”.

Venim deci și noi din toate trei părțile cu același ideal mareț de Dumnezeu insuflat în sufletul fiecăruia dintre noi, ca să ne închinăm într-o unitate sfântă „unire în gânduri și simțiri”, având toți una și aceeași deviză: munca desinteresată pentru întărirea și prosperarea legii noastre românești, binecuvântând pe Cristos în veci.

Să începem dară cu ajutorul lui Dumnezeu la această lucrare grea dar mareată, dela care nu este ertat a se subtrage nici unul din fiii acestui protopresbiterat, cu atât mai vârtos, noi preoți, sufletul poporului.

Știm din experiența de toate zilele, că ori ce lucrare omenească numai atunci ajunge la bun sfârșit; dacă pe lângă multe alte cerințe și pe lângă un plan bine definit, este așezată pe o bază sigură, pe o bază reală, fără de care fie acea lucrare ori cât de mareată se prăbușește.

Fiind scopul final al activității noastre pastorale binele vremelnic și fericirea cea vecinică a poporului nouă încredințat — ni se impune de sine întrebarea, — care este baza lucrării noastre, pe care avem a zidi, ca să ajungem la ținta dorită?

Răspunsul la această întrebare nu poate fi altul decât: propagarea și întărirea în popor a credinței religioase și a moralității creștine și cu deosebire a alipirii de biserica noastră, de legea românească, care a fost, este și va fi mântuitoarea călăuză a neamului nostru atât pe calea spre binele vremelnic cât și spre fericirea vecinică.

Cumcă aceasta este baza cea adevărată, pe care avem să zidim, ne-o dovedește în destul istoria, ne-o dovedește chiar existența poporului nostru pe aceste plaiuri în butul tuturor timpurilor grele și asupritoare, ce au trecut peste capul lui. Cu credința în Dumnezeu și în biserică au trăit înaintașii noștri simțindu-se bine în timpuri de urgie și trecând în ceaialtă viață cu speranța fericirii vecinice.

Nu mai un exemplu voi aduce din viața acestor înaintași ai noștri, ca să se vadă, cât de mare a fost credința și alipirea acestora către legea românească.

Când Brancovianul Constantin, Domn român și Domn creștin, a fost chinuit de păgânii Turci și după ce a fost jupoiată pelea de pe dânsul, a zis cunoscutele cuvinte: „de-ți mânca și carnea mea, nu mă las de legea mea”.

„Fără credință nu este cu putință a plăcea lui Dumnezeu”, așa ne învață apostolul neamurilor. Ea zio însă, că fără credință și alipirea de biserica strămoșească nu este cu putință neamului nostru a mai exista, și atunci nu mai este posibilă nici existența noastră a preoților.

Cuvântul nostru al preoților să răsună atât în biserică cât și la alte ocazii, învățând fără încetare poporul, luminându-l credință și întărind în el tot mai mult statornicia în aceiași alipirea cu toată dragostea către așezămintele bisericești sale strămoșești. Până la ce grad înalt este a se stăru și întări în popor această credință, ne vom ști da seamă, dacă vom asculta ce zice apostolul Pavel: „Prin credință Moise, când s'a născut, a fost trei luni ascuns de părinții săi... și nu s'au temut de porunca împăratului. Prin credință Moise, mare făcându-se, s'a lăpădat a se numi fiul fetei lui Faraon, mai bine alegând a pătimi cu poporul lui Dumnezeu, decât a avea desfătarea păcatului cea trecătoare. Socotind hula lui Cristos de mai mare bogăție decât vistiriile Egiptului. Prin credință a lăsat Egiptul netemându-se de urgia împăratului și a rămas statornic...” (Evrei 11, 23—28).

O astfel de credință să nizuim fraților a o întări în credincioșii noștri. Cu atât mai vârtos să nizuim la aceasta, cu cât vedem că acum mai mult ca ori când se lucră la înstrăinarea poporului dela credința religioasă strămoșească, și cu deosebire la înstrăinarea lui față de noi, de preoți. Împotriva acestor influențe stricicioase avem noi preoți cea mai sfântă datorință de a lupta cu toate armele științei, cu oari arme trebuie să ne înzămățăm în continuare. Spre a vă arăta mijloacele, de cari să vă folosiți în această luptă, dați-mi voe să vă citez un pasaj din pastorala Excelenței Sale I. P. Sfințitului nostru Arhiepiscop Ioan Petianu de dto 20 Februarie a. c. Nr. 2181 Pres. „să stăruți din toate puterile la întărirea poporului în credința religioasă, la cea ce mai întâu voi și familiile voastre ca premergeți cu exemplu bun, știut fiind, că vorbele numai atunci au trecere, când sunt

în conzonanță și faptele. De aceea să cerceți regulat biserica, să îndepliniți serviciul divin cu toată pietatea, să îngrijiți de catehizarea și instruirea tinerimei în cântările bisericești, să faceți milostenie, să îngrijiți de ajutoare și fonduri pentru copiii de școală lipsiți de mijloace, apoi pentru săracii și nenorocii din parohie, să înființeze și soțiile voastre reuniuni pentru înfrumusețarea bisericii, pentru combaterea beției și a luxului în popor..... Căci numai lucrând așa se va conserva și cultiva moșia părintească ca să aducă rodurile așteptate.

V'am citat acest pasagiu din numita pastorală, care s'a trimis fiecărui preot, și pe care cred, că unul fiecărele a ți citit-o cu cuvenita atențiune, pentru că un program de lucru, mai potrivit ca acesta, pentru conferințele noastre preoțești, nici eu aș putea altul. Fiecare zicere din acest citat este o temă de dezvoltat în conferințele noastre, dându-ne într'aceia fiecare din aceste teme teren de activitate practică în parohii de ani de zile. De aceea vă rog, vă însemnați bine aceste povești ale Excelenței Sale, pentru că perând, după cum va fi posibil, vom cerea a le practica în toate parohiile, și să vă cugețați de cu bună vreme a face începutul cu una sau alta din acele lucrări regenerative pentru biserica și poporul nostru.

Drept aceea ca să putem îndeplini după așteptare slujba noastră și să putem satisface tuturor așteptărilor superiorilor noștri și a poporului incredințat păstoririi noastre, vă rog și vă conjur, ca odinoră apostolul Pavel pe Romani: „Rogă-vă pe voi fraților pentru îndurările lui Dumnezeu... să nu fiți asămănători veacului acestuia, ci vă schimbați la față întru înnoirea minții voastre... De avem slujbă să căutăm de slujbă; ori cea ce învață să-și caute de învățătură, ori cel ce îndeamnă de îndemnare... ori cel ce administrează întru osâdie... Urând răul și lipindu-vă de lucrul bun... Nu fiți le-nevoși întru afaceri, ci răvuiți cu duhul arzând. Domnului slujind. Întru nădejde bucurându-vă, întru năcăz răbdând, întru rugăciune stăruind.... Îngrijindu-vă de cele bune înaintea oamenilor și de este cu puțință, înocăt este despre voi, cu toți oamenii având pace. Nu vă răzbuțați voi singuri... și nu vă lăsați a fi biruiți de răul cu binele.” (Rom. 12. 1—21).

Socotiți drept aceia cum să umblați cu pază, nu ca niște neînțelepți, ci ca cei înțelepți. Răscumpărați vremea, că zilele sunt rele (Efes. 5. 15—16).

Cu aceste declar conferența preoțească din protopresbiteratul Cetatea de piatră deschisă.

Se constituie acum biroul în modul următor: notar preotul din Rohia Nicolae German, iar bărbai de încredere George Pașca paroh în Curtuișul mic și Alexandru Perhaița paroh în Libotin.

La apelul nominal se constată că sunt presensi 22 preoți, ear absenți 6, toți cu cauze binecuvântate.

Se începe apoi discuțiunea și critica asupra modului cum a fost oficiat serviciul divin și cum a fost predată predica. După o desbatere meritorică la care iau parte preoții St. Ghețe și N. German ear în fine protopresbiterul, dând și unele deslușiri, — se constată, că serviciul divin a fost oficiat corect, ear predica atât, ca conținut, cât și ca predare, a fost succasă.

Urmează la ordinea zilei cetirea temei dată de P. V. Consistoriu arhidiecezan: „Indatoririle preotului față de școala confesională a cărei director este: și cauzele cari împedecă o înaintare mai vădită pe terenul școlar” lucrată de preoții Stefan Ghețe din Cărpiniș și Nicolae German din Rohia, fiecare separat.

După-ce ambele lucrări au fost cetite de autorii lor, se enunță ca conclud:

Indatoririle preotului față de școala confesională a cărei director este și cauzele cari împedecă o înaintare mai vădită pe terenul școlar” atât în general cât și după referințele din tractul nostru, sunt cele expuse de preotul Nicolae German, al cărui operat se acule la protocol, esprimându-se susnumitului paroh pentru aceasta lucrare, mulțumită protocolară, având a se publica și în organul arhidiecezan „Telegraful Român”.

Din partea prezidentului să cetese mai multe ordinațiuni și cerculare, cari toate se iau spre știre și conformare.

Dintre conclusele aduse, cele de mai mare însemnătate sunt.

a) în legătură cu ordinal P. V. Consistoriu arhidiecezan, din 20 Martie 1907 Nr. 1507 Bis. și în provocare la concludul sinodului protopresbiteral ord. Nr. 15—1907, se îndatorează fiecare paroh a înființa reuniuni de tineri pentru cetire ear despre cele îndeplinite la finea anului să raporteze.

b) Pentru prosperarea „Fondului cultural” înființat în acest tract, la înființarea lui, fiecare paroh se contribuie la an cu 1 Coroană.

Eshauriată fiind ordinea de zi, prezidentul prin cuvinte alese atrăgând atențiunea preoților asupra datorinței sale și cu deosebire în timpul de față, și mulțumind pentru armonia cu care a pertractat agendele conferenței, încheie ședința.

Notarul.

Programa

examenelor publice la finea anului școlar 1906/7 în seminarul pedagogic-teologic „Andreian” al arhidiecezei ortodoxe române transilvane.

Secțiunea teologică.

28 Maiu: a. m. Pastorală și Liturgică (curs. III) prof. Dr. E. Roșca; d. a. Isagogia (curs. I) prof. Dr. A. Crăciunescu.

29 Maiu: a. m. Dreptul canonic (curs. III) prof. Dr. E. Roșca, Introducerea în teologie (curs. I) prof. Dr. A. Crăciunescu; d. a. Omiletica (curs. II și III) prof. Dr. A. Crăciunescu.

30 Maiu: a. m. Didactica (curs. II) prof. Dr. P. Șpan; d. a. Apologetica (curs. I) prof. Dr. N. Bălan.

1 Iunie: a. m. Istoria bisericească (curs. I) prof. Dr. A. Crăciunescu; d. a. Economia (curs. III) prof. D. Comșa.

2 Iunie: a. m. Dogmatica (curs. II) prof. Dr. N. Bălan; d. a. Muzica vocală (curs. III) prof. T. Popovici.

4 Iunie: a. m. Pedagogia (curs. III) prof. Dr. P. Șpan.

5 Iunie: Psihologia (curs. I) prof. Dr. P. Șpan; d. a. Esegeza și Archeologia biblică (curs. I) prof. Dr. A. Crăciunescu.

6 Iunie: Morala (curs. II) prof. Dr. N. Bălan; d. a. Esegeza (curs. II) prof. Dr. A. Crăciunescu.

7 Iunie: Istoria bisericeii ort. române din Transilvania și Ungaria (curs. II și III) prof. Dr. I. Lupaș; d. a. Cântări bisericești (curs III) prof. D. Cunțan.

Secțiunea pedagogică.

28 Maiu: a. m. Limba maghiară (curs. III) prof. V. Stan; d. a. Limba maghiară (curs. II) prof. N. Vătășan, și Religionea (curs. II) prof. Dr. I. Lupaș.

29 Maiu: a. m. Limba maghiară (curs. I) prof. Dr. I. Lupaș, și Religionea (curs. I) prof. V. Stan; d. a. Limba română (curs. III) prof. Dr. I. Lupaș.

30 Maiu: a. m. Didactica (curs. II) prof. Dr. P. Șpan, și Religionea (curs. III) prof. V. Stan; d. a. Limba română (curs. I) prof. V. Stan, și Botanica (curs. II) prof. N. Vătășan.

1 Iunie: a. m. Istoria Patriei (curs. I) prof. Dr. I. Lupaș, și Constituția Patriei (curs. I) prof. N. Vătășan; d. a. Economia (curs. III) prof. D. Comșa, și Limba română (curs. II) prof. V. Stan.

2 Iunie: a. m. Aritmetica și Geometria (curs. II) prof. D. Comșa, și Zoologia (curs. I) prof. N. Vătășan; d. a. Muzica vocală (curs. III) prof. T. Popovici, și Gimnastica (curs. I, II și III) prof. Dr. P. Șpan.

4 Iunie: a. m. Pedagogia (curs. III) prof. Dr. P. Șpan, și Aritmetica și Geometria (curs. I) prof. D. Comșa; d. a. Istoria universală (curs. II) prof. Dr. I. Lupaș.

5 Iunie: a. m. Psihologia (curs. I) prof. Dr. P. Șpan, și Mineralogia (curs. III) prof. N. Vătășan; d. a. Istoria pedagogiei (curs. III) prof. N. Vătășan.

6 Iunie: a. m. Geografia (curs. II) prof. N. Vătășan; d. a. Fizica și Chimia (curs. III) prof. D. Comșa.

7 Iunie: a. m. Geografia (curs. I) prof. N. Vătășan; d. a. Cântări bisericești (curs. III) prof. D. Cunțan.

8 Iunie: Conferență.

9 Iunie: Serviciu divin și încheierea festivă a anului școl. 1906/7.

11 Iunie: Extradarea Testimoniilor și Absolutorilor, la ambe secțiunile.

Examenele se încep înainte de amezai la 8 ore, după amezai la 3 oare.

Sibiiu (Nagyszeben), din conferența corpului profesoral, ținută la 24 Martie 1907.

NOUȚĂȚI.

Personal. Înaltpreasfinția Sa, Arhiepiscopul și Metropolitul Ioan Meșianu, pleacă Mercuri dimineata la Budapesta, pentru a participa la sărbările jubileului de încoronare.

Circular. Înaltpreasfinția Sa, Domnul Arhiepiscop și Metropolit Ioan Meșianu, a dispus prin circular, ca în ziua jubileului de încoronare, 8 Iunie n. să se celebreze serviciu divin în toate bisericile gr. ort. române din Arhidieceză.

Jubileul de încoronare în Sibiiu. Din prilejul jubileului de încoronare a Maiestății Sale ca Rege al Ungariei se ține Sâmbătă, în 8 Iunie n. la orele 10 dimineata, serviciu divin solemn, în catedrala din Sibiiu.

Monarhul la Budapesta. Mareșalul curții dela Viena a avizat guvernul ungheresc, că Maiestatea Sa va sosi în 6 Iunie la Budapesta, pentru a fi de față la sărbările de încoronare.

† **Nicolae Chiorniță.** Sâmbătă în 19 Maiu (1 Iunie) la orele 6 și jum. dimineata a răposat în Domnul Nicolae Chiorniță, proprietar, în etate de 71 ani. El intrase numai cu o zi mai înainte în sanatoriul din Sibiiu, de curând înființat în legătură cu institutul de băi de aici. Un atac astmatic de inimă a pus capăt vieții sale după agonia de o oră. De astmă a suferit el de mai mulți ani, până când în zilele din urmă i-se agravase boala în grad mare. Fugind de moarte din Râșnov, unde de un an își avea domiciliul, și a aflat moartea în Sibiiu, unde venise spre alinarea suferințelor sale. Corpul lui astrucat după cetirea rugăciunilor mortuale s'a transportat la Cuciulata, unde își avea mai nainte proprietatea sa, spre a fi așezat luni în cripta familiară pe lângă îndeplinirea ceremonialului bisericesc de înmormântare, la care va participa la dorința familiei rev. domn asesor consistorial, protopresbiter onorar Mateiu Voileanu, pe lângă un cor de elevi semina-riali din Sibiiu.

Pe răposatul îl jelesc cele 4 fice ale sale: Aurelia, Salba, Octavia și Valentina, dimpreună cu soții lor, presbiterul Ioan Hamsea, paroh în Râșnov, Gavril Mareș, secretar de finanțe în Oradea-mare, Romul Verzea, presbiter-capelan în Săcele-Satulung și Dr. Cornel Popescu, paroh în Deva, dimpreună cu alți consăngeni și prieteni. Nicolae Chiorniță a fost fiu de econom de frunte din comuna Predeal în Bran. Părinții lui, dintre cari mama, fice de preot, născută Tătuș, fiind oameni cu stare bună au dat la școalele din Brașov pe fiul lor Nicolae, dimpreună cu un alt fiu mai mic Ioan, răposat mai de timpuriu și aveau mare bucurie de el, căci învâța bine și se purta întru toate bine. Pe Nicolae Chiorniță îl aflăm ca școlar între acei puțini școlari, cu cari s'a înocut clasele gimnasiale la gimnaziul nostru român din Brașov, începând în clasa I. IV. gimnas. Într'aceia murind tatăl său, cu partea sa părintească de moștenire a continuat studiile sale la Blaj, până la absolvarea gimnaziului superior, după aceea absolvând cursul clerical în Sibiiu, dorea să meargă la universitate pentru studii mai înalte.

Lipsindu-i însă mijloacele, iară stipendii neexistând decât puține pe atunci, pentru a se ajutara s'a aplicat mai mulți ani ca învățător dirigent la mai multe școale capitale, precum în Reșinar și Bran. În anul 1867 pășind în căsătoria primă cu Iudita, ficea protopopului Bartolomeiu Meșianu, și mutându-se la Zărnești s'a lăsat de cariera învățătorescă și a început a se ocupa cu economie, mai întâi cu arăzi, murindu-i apoi prima sa soție, după scurtă viață familiară, dela care i-a rămas o fice, și căsătorindu-se de adunoră cu Emilia, ficea presbiterului de odinioară Radu Popea în Satulung, după câțiva ani și-a cumpărat o proprietate frumoasă de pământ la Cuciulata, în țara Oitului, s'a mutat acolo cu familia și cu diligență, pricepere și orfutare a știut să-și câștige o avere frumoasă — fiind de model și pentru alții în cele economice. Durere, că fericirea sa familiară și de a douaoră a fost contur-

bată prin moartea prea timpurie a soției sale a doua, dela care încă au rămas mai multe fice, dintre cari trei sunt în viață. Pentru creșterea bună a fiicelor sale dela ambele soții a făcut tot posibilul, ținându-le la institute de creștere și școalele din Brașov și Sibiiu — luptând mulți ani cu greutatea văduviei.

Pe cât avem știre, răposatul a lăsat pe lângă unele legate la bisericile din Predeal și Cuciulata, încă și 500 coroane pentru biserica catedrală din Sibiiu. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

DI P. S. Aurelian, fost primministru român și membru al „Academiei Române”, după cum cetim în ziarele din București, se află mai bine. Ii dorim și noi grabnică reînnoșare.

Răpaușul de Duminecă. Comercianții din loc, în urma hotărârei unanime, începând cu 19 Maiu țin închise prăvăliile lor peste întreaga zi de Duminecă și sărbătoare.

Monument lui Florian Porcius. Academia Română a luat hotărârea de a ridica un monument regretatului membru Florian Porcius, decedat în anul trecut.

Dela frați la frați. Domnul A. Bacceli, care a rostit în camera italiană frumoasa vorbire la adresa Românilor, publicată întreagă în numărul trecut al ziarului nostru, a primit dela Români sute de scrisori de mulțumire pentru cuvintele de laudă exprimate față de poporul român.

Pajure și steaguri. Ministrul nostru de culte și instrucțiune publică, contele Apponyi, a ordonat să se procure 10,000 de pajure ungurești și 10,000 de steaguri cu emblema statului, pe seama școalelor confesionale, cari în înțelesul legii noi școlare, încă nesancționată, au să fie provăzute cu pajure și steaguri. În scopul acesta s'a publicat licitație minuendă, care se va ținea în Budapesta în 15 Iunie n.

Concertul baritonistului Rădulescu dela opera italiană din Londra se va da în curând cu concursul dnei Triteanu a dnei Brote, precum și a altor somități musicale din Sibiiu. Va avea un program foarte bogat: Brahms, Grieg, Schubert, Schumann, Tosti, Iensen, Goldmark, Leoncavallo, Geunod ș. alt. Un avis special va anunța programul, ziua precum și sala în care se dă acest concert.

Espozitie la Paris. Prin cercurile parlamentare franceze se discută chestia aranjării unei noi espozitii universale la Paris. Comisiunea comercială și industrială va face camerei în curând propunere în privința acesteia.

Moartea unui ministru. Contele Duchatel, fost ministru al Franciei la Copenhaga și fost ambasador la Viena a încetat din viață.

Mandatul dep. slovac Ivanka a fost atacat prin protest. Comisiunea camerei a discutat Joi acuzele aduse împotriva mandatului, cari sunt cele obicinuite: agitație naționalistă. Comisia va continua pertractarea la 20 Iunie.

Esundarea Dunării. Se scrie din Carloviț, că în urma esundării Dunării orașul e amenințat. Partea dinspre răsărit e deja sub apă.

Îmbunătățire pentru țărani din România. Toate moșiile statului român, ale căror contracte au fost reziliate, s'au arândat prin șefii de ocoale silvice în parcele la săteni.

Apărarea cabinetului Fejervari Fostul ministru de justiție în cabinetul Fejervari, Lányi, lucră la un op despre crizele ultimilor ani ale guvernului ungar. Lányi va împărți opul său în patru părți. În partea primă se va ocupa cu istoria celor zece ani din urmă și cu obstrucțiunea, a cărei excese au dus la criză. A doua parte va cuprinde istoria cabinetului Fejervari. În a treia va polemiza cu actualul ministru de interne Andrássy, dovedind, că regimul Fejervari a fost legal. În partea a patra va face dezvoltări însemnate asupra pertractărilor confidentiale ținute în decursul crizei și despre ținuta unor politicieni aparținători coaliției.

Un protest al Grecilor. Ziarul „Patriis” din Atena publică o scrisoare, în care numărâți Greci se plâng, că consulul și ambasada austro-ungară duc o politică schismatică în Grecia, încercând a converti pe greco-orientali la credința greco-catolică. Mulți Greci orientali ar fi trecut deja la greco-catolicism. Grecii protestează în contra acestei propagande.

Succursala băncii comercială ungară din Pesta

Piața mare Nr. 2.

Inființată în anul 1841. — Centrala în Budapesta. — Capitalul de acții și rezerve coroane 92 milioane.

Primește BANI spre depunere,

cu dobândă favorabilă,

cumpără și vinde rente, scrisuri fonciare, acții, losuri, precum și monete de aur și argint primește hârtii de valoare spre păstrare și administrare încasează cupoane și efecte sortate asigurare contra pierderii cursului la sortiri îngrijire pentru cauțiuni militare.

Cupoanele rentelor de coroane ungare de 4⁰/₀ valabile cu 1 lunie, se vor excompta dela 20 Maiu fără detragere.

☛ Toate deslușirile dorite se comunică cu promptitudine. ☚

104 12—12

Nr. 12—1907

[125] 3—3

Publicare de licitație.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de preaveneratul Consistor arhidiecezan dttto 8/II 1907, Nr. 1343 Școl., comuna bisericească gr. or. Arpașul superior protopresbiteratul Avrigului, comitatul Făgărașului dă în întreprindere edificarea școalei sale pe cale de licitație publică minuendă, ce se va ține în (24 Maiu) 6 Iunie 1907 la 10 ore a. m. în edificiul școlai din Arpașul superior.

Prețul strigării este 13,800 cor.

cu aceia că comuna bisericească nu dă nici un fel de material.

Licitanții au să depună un vadiu de 10%.

Planul și preliminarul de spese precum și condițiunile de licitare se pot vedeă la oficiul parohial gr. ort. din Arpașul superior.

Arpașul superior, 7/20 Maiu 1907.

Pentru comitetul parohial:

George Dobrilă George Smădu.
prezident. notar.

Nr. 320—1907.

Văzut:

Ioan Cădea.
protopresbiter.

Nr. 106—1907.

[128] 1—2.

Publicare de licitație.

Zidirea casei protopresbiteratului Câmpenilor se va da prin licitațiune minuandă, spre îndeplinire în 26 Maiu (8 Iunie) 1907, la 2 ore p. m. în locul școalei gr. or. din Câmpeni, pecând doritorii a licita să se prezenteze.

Planul și preliminarul se află

la oficiul protopresbiterat al Câmpenilor.

Câmpeni, 19 Maiu 1907.

Romul Furdul
protopop.

Preț redus!

Tara noastră, descrierea părților Ardealului spre mează și Valea Murășului, de Silvestru Moldovan, se vinde cu prețul redus de 1 cor. (în loc 2 cor.), plus porto 20 fil., la *Librăria arhidiecezană din Sibiu* (Nagyszeben).

Requisite de scris se pot procura de la **Librăria arhidiecezană**

CĂRȚI BISERICESTI:

ACFTISTUL prea s. Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni, cu litere latine, ed. 1898, legat simplu cor. 1.70, legătură mai frumoasă în piele roșie cor. 3.20, ediție de lux cor. 4 și cor. 5.20 peluche 7.70

AGHIAZMATAR, broș. 4—

APOSTOLUL, lit. latine, ediție proprie 1900, legat în pânză neagră cor. 9.50, legat în piele roșie coroane 11.50, ediție de lux broș. 8—
(se leagă conform dorinței comandatorului).

BIBLIA ILUSTRATA, litere cire, Testamentul vechiu și nou, nelegată, redus dela cor. 20 la 10 cor., legată în piele roșie 20—

CAZANIA, cu litere latine, broș. cor. 6, leg. 10—

CHIRIACODROMION, legat cor. 16—

EVANGELIE, cu litere latine, ediție proprie, nelegată coroane 15—, în legătură de piele roșie deschisă, tăietură galbină, colțuri încadrate simplu și în mijloc cu cruce, de amândouă părțile, veritabil aurită, cu copcii cor. 25—, în legătură roșie, fină, piele de chagrin, tăietura aurită, colțurile cu evangeliști, la mijloc înainte „Nașterea Mântuitorului”, la mijloc în dos „Restignirea”, pe amândouă părțile bogat aurită, cu două copcii tari de metal aurite cor. 35—, legătură în plăt, fin de mătăasă, icoanele de email, încadrate de metal, aurită, cu cutie solidă, căptușită pe dinlăuntru cu mătăasă: a) cu patru icoane în colțuri și una la mijloc coroane 100—, b) cu opt icoane în colțuri și una la mijloc coroane 125—, c) cu opt icoane în colțuri și una la mijloc cor. 140—

EVANGELIE, cu litere latine, ediție de București, legată cor. 20, fin legată 33—

EVHOLOGIU, cu lit. lat. (Molitevelnic), legat 12.40

HIROTONIER pentru sf. de preoți, litere cire, leg. 4—

LITURGIA sfântului Ioan Gură de Aur 1—

LITURGIILE sf. păr. Ioan Crisostom, Vasile cel mare și Grigorie Teologul, legat în pânză neagră cor. 8, legat în piele 9—

MINEILE pe 12 luni, în 12 volume latine, broș. cor. 130, leg. în piele roșie cor. 172. Se vând și în tomuri singuratică 1 volum legat 14.50

MOLITVELNICUL BOGAT, cire, leg. cor. 5, fin legat 6—

OCTOICH MARE, cire, legat 26—

OCTOICH MARE, latin, legat 27—

OCTOICH MIC, litere latine, ed. proprie, simplu legat cor. 1.60, în piele roșie cu copcii cor. 3.20, în piele neagră cor. 4, în piele chagrin cor. 5.20, legături mai fine la comandă.

OROLOGIUL CEL MARE ciaslov bogat, cu l. lat. leg. 34—

CIASLOV (orologion), lit. latine, legat în pânză 2.40, legat în piele roșie cu copcii 4—

PARACLISUL, Acaftistul și viața sf. mare mucenie Dimitrie 1.50

PENTICOSTARIU, cire, legat 16—

PENTICOSTARIU, latin, legat 12.40

PSALTIREA, cu litere latine, legată cor. 9, legată fin 14—

PSALTIREA, cu litere latine format mic, legată 3.20

RÂNDUIALA CHIROTONIREI NOULUI EPISCOP, de A. bar. de Șaguna, cu litere cire, legată 10—

RÂNDUIALA LA SFÎNTIREA BISERICILOR, cire, leg. 4—

TÂLCUL EVANGELIILOR, cire, broșurat 2—

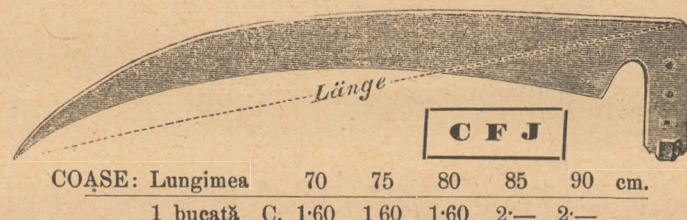
TRIODUL CU STRAJNICUL, cire, legat 34—

TRIODUL, latin, legat 27—

Se pot procura dela:

Librăria arhidiecezană.

Carol F. Jickeli, Sibiu. (La coasa de aur).

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă, eu schimb orice coasă provăzută cu semnul **CFJ** care nu ar corespunde, chiar și atunci când ea a fost bătută și întrebuințată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta. În decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vândute.

La cumpărare de 10 bucăți se dă o bucată pe deasupra!

La cerere se dă oricui gratis „Fovătuitorul economic”, edat de mine, și dacă nu comandă coase. [127] 1—2

Prin **Librăria arhidiecezană** din Sibiu se pot procura icoane cu

Ingroparea Domnului (Aer)

Mărimea 56/68 cm, simple 21 coroane, fine 27.40 cor., foarte fine 39.20 cor.

Mărimea 63/79 cm, simple 27.40 cor., fine 39.20 cor., foarte fine 48.40 cor.

Mărimea 74/100 cm, simple 39.20 cor., fine 48.40 cor., foarte fine 70 cor.

Mărimea 82/120 cm, simple 48.40 cor., fine 70 cor., foarte fine 98 cor.

Mărimea 110/140 cm, simple 67.20 cor., fine 89.60 cor., foarte fine 117.60 cor.

Efectuirea se poate face în 25 zile.

Gata se află pictate pe mătăasă: mărimea 72/114 cm 128.80 cor.; 72/100 cm 90 cor.; 55/68 cm 50 cor.; pe jumătate mătăasă 72/100 cm 86 cor.; pe pânză 82/110 cm 80 coroane.